

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában van, hová hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDASAGI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Table with columns for Helyben (Arad) and Vidéken (elsewhere), listing subscription rates for different durations and delivery methods.

Hirdetések díja:

Table listing advertising rates for various types of notices and advertisements.

A piacok szabályozása.

Arad, október 13. A vértanuk szobrának immár teljesebbé ment felállítására ismét... Az első maga az esztétikai szempont, ugyanaz, melynek fogva sincs indokolva e térnek parkirozása.

gárságának nagy része ipar s kereskedelem útján lett azzá, ami, ezen szerzett filléreiből állította fel a Szent-Háromság szobrát, ezekkel járult a vértanuk szobrához, s nincs oka ezen... Beszámoló. Nagylétán Szunyogh Szabolcs tartotta meg beszámolóját nagy számu, lelkes választói előtt.

széket, szavai ösztönességében tisztességes ember nem kételkedhetik. Közte a többi miniszterek, valamint a párt közt a kormányzat irányával s a reformokkal szemben a legkisebb nézeteltérés sem volt.

A kir. tanfelügyelő örömmel jelenti, hogy a miniszter az ó-paulisi állami elemi iskolához egy új tanítói állást engedélyezett s az állás Makray Veronika okleveles tanítónő által töltetett be.

AZ „ARADI KÖZLÖNY” TÁRCZÁJA.

Október 14. Az aradi vértanu-szobor. (Kritikai megjegyzések.)

Azt hiszszük, hogy abban már nincs nézetkülönbség, hogy a szobor a legmagyarabb történelmi tragédiának az emléket dicsőíti, a magyar nemzet kegyeletét fejezi ki, és egy magyar város terét díszíti.

harcos"-ban is e sablonok hódolni, mikor képzelné sem lehet szebbet, festőibbet a 48-iki magyar honvéd alakjánál, amely aztán ebben a jelenetben mély hatást tudott volna előidézni a szemlélőben, és egy igaz, hű képe lett volna a nagy tragédia utolsó szcénájának.

Asztal. Távollétei — szerencsére — elég gyakoriak voltak, úgy hogy anyám most ezen sem fog csodálkozni. Csakhogy atyám mindig irigek távolléte alatt egy vagy kétszer. A szivesség, amelyet öntől kérek, abban áll, hogy atyámat kérje fel, hogy írjon levelet, amelyet vagy Bloisból, vagy Orleansból, vagy Párisból keltez.

Mert Villadon nem kétkedett benne, hogy Renandière gyilkolta meg Virginiet. André összeszedte összes bátorságát. — Atyám, — kezdé, — én nem titkolok el semmit ön előtt és nem hazudtam soha.

Beüdvözölt ember. Fiát hallotta mondani, hogy Renandière becsületes ember, és ő nem tudott beszélni, nem volt szabad! — Végre is, — mondja aztán halkan, — az egész dolog nem tartozik hozzánk, akár megölte Renandière Virginiet, akár nem. Az orvos szerencsére nem tartozik a családukhöz, sem barátaink közé.

tagokul 9 szavazattal: Folly János és Tamás András; póttagokul: A. Ball János és Niki László.

Ezután az árvászeki elnök tett jelentést az árvászek negyedévi ügyforgalmáról. E szerint a múlt negyedről hátralékban maradt 2177 úgydarab, ehez a negyed folyamán befolyt 4994 drb, feldolgozás alatt állt összesen 7171 drb; ebből feldolgoztak 5124 úgydarabot, a hátralék 2147 úgydarab. A kiadóban maradt hátralék 740 úgydarab.

A h. pénzügyigazgató jelenti, hogy a községi előjárások nagyon laányhán folytatták az adóbehajtást, úgy, hogy igen sok községben nagy ez adóhátralék. Így például Paulis községben volt az adóhátralék 8262 ft, ebből csak 3360 frtot hajtottak be; Kovacsinsz hátraléka volt 16393 frt, behajtottak belőle 7193 frtot, Solymos tartozott 2445 frt hátralékkal, fizetett 452 frtot; Szőlőscsgerél 4970 frttal, alig fizetett valamit; az országai körjegyzőség 3574 frttal, csak 690 frtot fizetett belőle.

Ez adatok hallatára az előjárások ellen kimondták az adóbehajtást illetőleg a feltételek felelősségét. A h. pénzügyigazgató azonban kijelentette, hogy ez nem jelentett megveségelt hajtást, csak az esetben, ha mint erkölcsi kényszer nem tenné meg hatását.

Székely Teréz okleveles tanítónőnek megengedték a miniszter, hogy Kisjenőben leányiskolát állíthasson fel.

Következett a törvényhatósági utak költségvetése 1891. és 1892. évre. Szathmáry alispán előadja, hogy a pontos összeírás alapján számíthatunk 169,694 frtra, ezenkívül a természetben leszálló kézimunka kitesz 12,290 frtot. Ebből leszámítva a leszámítandókat, lesz az összeg 177,976 frt. 1890. évben volt 186,960 frt, számítva a 12 frton alul fizetett adó után a kézimunkamegvalótást 1 forint 20 krban, a kétfogatú igást 2 forint 40 krban és a kézi napzást 40 krban. Megjegyzendő, hogy az idei számításba semmiféle államsegély bevétele nincs. A községben keresztül vivő utakra az egy ötdrészes fenntartási költség lenne kivetendő. Így pl. ha Mikalákn keresztül vezetne egy út, melynek fenntartása 1000 frtba kerülne, annak fenntartásához adna a vármegye 800 frtot, a községek 200 frtot.

Ezt a kivetési kulcsot Nachtnabel Ödön aránytalannak tartotta, mert vannak hegyi községek, melyekben nagyon hosszúk az ilyen utak.

Szathmáry alispán szerint az ilyen helyeken külön megállapodások létesíthetők.

Vásárhelyi Béla előadja, hogy az összes ilyen hozzájárulás az egész megye községeiben nem tesz ki többet 4000 frtnál.

A miniszter megengedi, hogy törvényhatósági mérnökök és tala-kithassanak a megyék.

Vásárhelyi Béla szerint ezt a hivatali Aradmegnyél kell ellátnia, mert arra nagy szükség lesz.

Szathmáry alispán is azt hiszi, hogy ez az idő be fog következni, de várjanak még, mert arra van idő.

A közmunka lerovására külön szabályrendelet alkotandó s tárgyban az alispán előterjesztést tesz a megyei közgyűléshez.

Uti bizottságok már alakítottak; a monyásai furdóhoz vezető út fenntartásához a merre is a vállalat tartozik hozzájárulni.

A törvény 5 éven belül törzskönyveket kíván, mely a köztak telekkönyve lenne. A törzskönyv létesítésére már most megfogják tenni az első lépést.

A közmunka kivétele, leszálltatása

pedig én szeretem! - kiáltott fel melegen a fiatal ember.

- Ami annyit jelent?

- Hogy úgy mint Gillette, én is meg vagyok győződve az orvos ártatlanságáról és minden tölem telhetőt fogok elkövetni, hogy megmentssem.

- Nem értem, - mondja a gróf felállva.

- Ügyvéd vagyok, atyám, és védeni fogom...

Villadon megrémülve, elsápadva, örült tekintet vetett fára.

Mégis visszatartotta magát.

- Miért akarod védeni ezt az embert?

- Már megmondtam, atyám. Két okért. Először, mert meg vagyok győződve ártatlanságáról. Azután pedig, mert Gillette a leánya...

- Ártatlanságáról való meggyőződésed egészben véve nem alapszik semmi bizonyos tényen.

- Erkölcsi meggyőződés. Még nem tanulmányoztam a vizsgálat okiratait, hanem a napokban megteszem.

- És ha ez a meggyőződés megváltozik?

- Lehetsélen.

- Ha meg tudnád, hogy csalódtál és hogy csakugyan Renandière ölte meg azt az öreg cselédet?

- Mégis védeném a Gillette iránti szerelmemért.

- És ha kéréslek, hogy ne tedd?

- Atyám.

- Ha azt mondanám neked: Hadd ezt az embert, segítse ő ki magát a vesélyből, bizzad ő sorsára?

- Nem hallgatnék önre, atyám.

- Ha azt mondanám, hogy nem védheted, nem szabad védened ezt az embert?

- Észbe juttatnám atyámnak, hogy már egyszer engedelmkedtem, mikor ez az engedelmesség szétzuarta a szívemet... engedelmkedtem anélkül, hogy atyám megmagyarázta volna akaratainak titokteljes indokát... de ma!

(Folytatása következik.)

ügyében szabályrendeletet fog alkotni a vármegye.

Következett a részletek tárgyalása.

A részleteknél az alispán fel-említi, hogy az új törvény értelmében közmunkafeladás többé nem létezik s azt a költségvetésre kell felvenni.

Az államsegély az arad-záni utra 9500 frtban vétett fel.

A bevétel tehát: 187,476 frt.

A kiadás ugyanennyi minikét esztendőben.

Az utkarparók számát jelentékenyen emelni kellett. Jelenleg van 60 utkarparó s az összes e. emü költségek 13,800 frtot vesznek igénybe.

Egyes utszakaszok különös fenntartására fordítottak 1891-ben 11,491 frt, 1892-re ugyanezekre 9000 frt.

Az utkarparók számára későbbén házakat fognak építeni.

Kavicsbányák lére cizmen 1891 re felvettek 84,862 frtot, 1892-re 84,862 frt. A megye tulajdonképpen nem bérel bányákat, hanem ez a beszerzendő fedanya-got jelenti.

Az arad-kurticsi ut érdekében felszólalt Vásárhelyi Béla, kinek felszólalását Fablán László főispán is pártolta, indítványozva, hogy vegyék el a preliminaris kavicsot a kurtics-szentannai vonaltól, mely csak a szűreket tüntet fel forgalmat és adjuk az arad-kurticsi utra.

Szathmáry alispán előadja, hogy ez az ut kurtics-szentanna-pankotai ut cizmet viseli s erre 5500 frt van előirányozva.

Vásárhelyi Béla indítványozza, hogy az összegből vegyék le a kurticsi ut kiépítésére 3000 frtot.

Erre kimondhatták, hogy a kurticsi utra a 3500 frton kívül még felvettek 1600 frtot, de a másik utvonala az 1000 frtot a gyulavarsándi utra előirányozott összegből vonják le.

Vásárhelyi Béla az utak árkolását nem találja célravezetőnek, mert ha a kavicsra szoritjuk nyáron is a kocsiakat, melyek megörlik a kavicsot a nyári szárazságban. Nyáron külön utakat kellene hagyni.

Pálffy József az árkolások fennhagyása mellett szól fel. Az új árkolások mind úgy készülnek, hogy az ut szélessége 12 méter legyen. A nyári utakat jó lenne eladni és árukat utfenntartásra fordítani.

Nachtnabel Ödön kimondatni óhajtaná, hogy az uttestet sehoh se keskenyítse a vármegye.

Szathmáry alispán hasonló értelemben szól.

Erre kimondották, hogy ott, ahol még lehet, meghagyják a 30 méteres utakat.

A zsigmondházi partvédmunkálatokra 300 frt segélyt szavaltak meg.

A kézimunkamegvalótást kézi napzámánál 40 krban, egyfogatúnál 1 frt 20 krban, kétfogatúnál 2 frt 40 krban állapítottak meg.

Ezzel a költségelirányzatot elfogadták és október 14-től október 27-ikéig közszemlére ki fogják tenni a vármegye házában.

Ezzel a napirend kimerítettévk, az ülés véget ért.

Legujabb posta.

Belgrádi hírek. Milán király vasárnap Bray gróf német követ kíséretében több napi vadászatra indult.

Ristováciból és környékéről holnap az Ujvidéken ülésesez lutheránus gyűlés hetven tagja érkezik ide. Köztük lesznek Baltik, Zelenka, Szász püspökök, Mudrony dr. stb. A királdókat a szerb főváros vendégeiként Nikolic Andra kultuszminiszter és a városi képviselőt fogadják. Részt fognak venni a Sveti Száva intézet felavatásában is. Az itteni lapok rokonszenves cikkekben üdvözlik a törzsrókon tót testvéreket ölharcosait és kapacitáikat; felszólítják a polgárságot, hogy méltó fogadtatásban részesítse őket. A nemzeti színház a vendégek tiszteletére díszelőadást rendez.

A kormánypárti „Odjek” figyelemreméltó cikket közöl a választásokról négyről, melyekről az összes európai tekintélyes lapok elismerik, hogy kedvezők a szerb nemzeti kormányra nézve. Az Odjek kijelenti, hogy a nemzeti kormány Európa követelésének, mint kulturális állam is, minden tekintetben meg akar felelni és eleget is fog tenni.

Táviratok.

A görögkeleti szerb püspök zsinat. - Budapest, október 13. (Saj. tud. táv.) Brankovic György patriárkával egyetértőleg e hó 27-én fog Karlóvában összeülni és Nikolic Fedor báró királyi biztos fogja a szokásos ünnepélyességek mellett megnyitni. Addig elérkeznek a patriárkához a magyar kormány észrevételei is az 1879. évi szerb egyházi kongresszus szervezési munkálataihoz; ezen észrevételekkel egyidejűleg a kormány, hir szerint, azt a jóakaró tanácsot fogja adni a püspöki zsinatnak és az egyházi kongresszusnak, hogy a görögkeleti szerb egyház magyarországi metropolijának ügyében új szervezési szabályzatot alkosson. Az említett munkálatokon kívül a püspöki zsinat valószínűleg az úresedésben levő temesvári püspöki szék betöltésének ügyével is foglalkozik majd, de kérdéses, vajjon a püspöki székettal választás után betöltik-e, mert eddig alkalmas jelölt még mindig nincs.

Naptár.

Október 14. Kedd. Róm. kath. naptár: Kallist — Protestáns naptár: Kallist. Görög-orosz naptár (okt. 2.): Ciprián. — A nap két 6 óra 17 perczkor, nyugszik 5 óra 16 perczkor.

Időjárás.

Légnemesség: reggel 7 órakor 771.7 mm, délután 2 órakor 770.8 mm. Hőmérséklet: reggel 7 órakor C° + 13.3, délután 2 órakor C° + 17.5. Szél irányja és ereje: reggel 7 órakor N. S. délután 2 órakor N. 4. Felhőzet: reggel derült, délután gyér felhős. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 mm.

Meghívás.

Arad város törvényhatósági bizottságának azon t. tagjai, kik a folyó hó 15-ik napjára egybehívott közgyűlés napirendjére kitűzött ügyek tekintetében előzetes tájékoztatást szeretni óhajtanak, van szerencsénk a f. hó 14-én, délután 5 órakor, a kereskedelmi és iparkamara templom-utcai helyiségében tartandó előértekezletre tisztelettel meghívni.

Arad, 1890. október 12.

Varjassy József,
Grünwald Ferencz,
Müleik Lajos dr.

A kiállítás bezárása.

— Meghívás. —

Az „Alföldi és délmagyarországi általános kiállítás” csütörtökön, e hó 16-ikán, bezáratik. A záró-ünnepélye napon délelőtt tizenegy órakor tartatik meg a jury-pavillon termében a következő sorrend szerint:

a) a kiállítás bizottságának tagjai és a kiállítók összegyűlnek a pavillon termében;

b) felolvastatik a bíráló-bizottság működésének eredménye s kihirdetnek a kitüntetések;

c) ifj. Kristyórá János kiállítási elnök beszédet intéz a díszelőközhöz és felkéri Fablán László főispán díszelőközt: rekeszse be a kiállítást;

d) Fablán László főispán díszelőközik ur a kiállítást berekesztettnek nyilváníttja, mire a zászlok bevonatnak s a terület a község elől végleg elzáratik.

Ez az záró-ünnepélyre a kiállítás különböző bizottságainak tagjai, valamint az összes kiállítók tisztelettel meghívattak.

Aradon, 1890. okt. 13.

Az elnökség.

HIREK.

A vértanu-szobor átvétele.

A vértanu-szobor bizottsága tegnap délután ülést tartott a szobor átvétele tárgyában.

Salacz Gyula polgármester elnöklété alatt jelen voltak: Institutris Kálmán, Parecz István, Trjányai Vilmos, Schenowitz Frigyes, Grünwald Ferencz, Boros Vida, Rotter János, Robertsek István, Schuster Illés, Barabás Péter, Lukácsy Miklós, Ring Lajos, Varga Ottó, Jankay József, Müleik Lajos bizottsági tagok.

Elnök megnyitván az ülést, előadja, hogy a pénzverdének az érmékért tartozunk és pedig az aranyért 441 drb 10 frankost, az ezüst értéke 366 frt, 348 frt utárendelés is történt. Összesen tehát fizet a bizottság az érmékért 2858 frtot. Ebből leszámítva a hozzá küldött ezüst-érméket jár, a körmozi pénzverdének 2554 frt.

Az összeg kiutaltványoztatott s a fizetés aranyban történik, mint azt a pénzverde kívánja.

Grünwald Ferencz indítványozza, hogy Salacz polgármesternek szavazzon meg a bizottság arany érmét.

Salacz előadja, hogy már megszavaztak részére ezüst érmét s ezzel már kifejezték elismerésüket.

Lukácsy Miklós szerint ezt az indítványt majd a közgyűlés előtt terjeszti be valaki.

Elnök ezután bemutatta Hack Frigyes számláját 150 frtról, melyért a dalárdák tribüne készült; kiutaltványoztatott. Hasonlóképen utaltványoztak Au erbahnak szökékért 30 frtot, Réthy L-nak 48 frtot nyomtatványokért; Sarlot Domonkos főkapitányuk elszállásolásért 142 frtot.

Elnök ezután bemutatta azok leveleit, kik meghívták, de elmaradtak. Így kezeli köz a Kossuth Lajos és növérének, Rutkaynéknak levele, továbbá egy sereg elmaradtok ur levelét. E levelek a közgyűlésen fel fognak olvastatni, mert szép az tőlök, hogy elmaradásukat kimentették, míg vannak sokan, akik a meghívást teljesen ignorálták. Bemutat ezután 41 üdvözlő táviratot. A leveleket csak a felolvasás után engedik át a hirlopoknak.

Salacz polgármestert feljogosították, hogy a beérkezett számlákat fizesse ki. Ezek az ünnepély költségei a szoboralapból térítettek meg, az elszállásolás költségeit a város viseli.

Institutris Kálmán bejelenti, hogy a requiem belekerült 114 frt 80 krba. Kiutaltványoztatott, Sauthner fővárosi regens-chorinak, aki a requiem kótáit ingyen engedte át, köszönetet szavazott a bizottság.

Az Album ügyében Varga Ottó bejelenti, hogy a rábizott „Vértanu Album” kellő időben megjelent s az első kiadás annyira elfogyott, hogy nemsokára új kiadásra kerül a sor, most már konstátálható, hogy a kiadás a városnak egy krajczárjába sem került. A szerkesztő

csak akkor kér honoráriumot, ha tiszta jövedelem lesz. Olyan kétségesnek látták ezt a vállalatot, hogy még ezer frt szubvenzióval sem igen akarta kiadni az Albumot s ime, milyen szépen sikerült. Kéri a bizottságot, hogy az Albumot adja bizományba. Akkor lenne az Album ára 3 frt, melyért a Singer-cég 2 frtot fizetne a városnak. A második kiadása olcsóbb lesz, mert a szedés állva hagyását szerző szerződésileg kikötötte.

Salacz szerint az az első kérdés: rendelünk-e második kiadást?

Varga Ottó felvilágosítja a bizottságot, hogy feltétlenül szükséges a második kiadás és az, hogy az elarusítást bizományba adjuk.

Parecz István előadja, hogy a megrendelések folytatások.

Boros Vida szerint, födolog, hogy az előfizetésre bizonyos határidőt tűzünk ki, de ettől ne tegyük függővé a második kiadás megrendelését. De a határidő kitűzésénél ki kell mondani azt is, hogy aki a kitűzött határidő előtt fizet elő, az a könyvet az előfizetési árban kapja, azon túl nem.

Salacz kimondandónak véli, hogy október 15-én tul a bizottság nem fogad el előfizetéseket, mivel a mű megjelenésére október 6-ika volt kitűzve és a határidő kiterjesztésével már elég szíveséget tettünk az előfizetni akaróknak.

Először konstátálták, hogy a második kiadásra szükség van; ez után Müleik Lajos indítványozta, hogy az első kiadással számoljon le a város és aztán a második kiadását engedje át a szerzőnek honoráriumként.

Varga Ottó ebbe szívesen belemegy azzal, hogy amely példány 15-ike után megmarad, azt ő megfelelő árban átveszi.

Salacz azt mondja, hogy az a város megtartja magának és azt senkinek pénzért nem adja, legfeljebbiskolás gyermekeknek ajándékbba.

Erre Müleik indítványt elfogadták és a második kiadás jogát átadta Varga Ottónak, számítva a második kiadást 2000 példányra s az esetleges 3-ik kiadás jogát a város ismét megtartja magának s akkor a féljövdelem a várost, fele a szerzőt illeti.

Ezután Parecz István tanácsos tett jelentést a szobor felülvizsgálatára kiküldött bizottságnak hétfőn reggel a helyszínen megtett szemleiről. Az alapozás ellen nincs kifogás, de a kőfaragó-munka hiányos. Az alap tömbjének tagozatai nem voltak kellőleg összeállítotak, a széles hézagok jól rosszul vannak eltapasztva s a rovátkok sem esnek egyenes vonalakra össze; ezen feltétlenül javítani kell. A talapzat csiszolása sem felel meg a követelményeknek, úgy hogy az több helyt foltos. A mellékalakok beillesztése a gránitalapzat egyes helyeinek kimélyesztését követelte, ami szintén durván eszközöltetett s pótlólag javítandó. A mellékalakok is úgy vannak elhelyezve, hogy közöttük s az oszlop közt oly hézagok maradtak, melyek a csapadékok behatolhatnak. Ugyanezen hézagok, valamint azok, melyek a melléképek beillesztésénél mutatkoznak, okvetlenül eltüntetendők. Ezen melléképekre nézve Salacz szöbrász megkapta ugyan az engedélyt, hogy teljes domborművekként dolgozza ki őket, de nem mentették fel azon kötelezettség alól, hogy a gránit falba teljesen illeszse be azokat, mi nem történt meg.

Ezek mind oly hiányok, melyek még utólag helyrehozhatók, de vannak olyanok is, melyek már segíteni nem lehet. Így a talapzat nem készült a szerződésileg kikötött manthauseni gránitból, hanem szilézai gránitból, mely olcsóbb és kevésbé tartós; azonkívül pedig a talapzat sem felel meg a szerződésben kikötött méreteknak.

A szerződés szerint az egész szobormű magasságának 37 láb, vagyis 11 méter és 78 cm.-nyinek kellett volna lennie, s tényleg nem magasabb mint 11 méter és 4 cm. vagyis 75 cm-tertel alacsonyabb, mint lennie kellene. Minthogy pedig a fialak, a Hungária, valamivel még magasabb is az eredeti tervzetnél, következik, hogy a gránit-talapzat kisebb, mint a milyen a szerződésben kikötve volt, mi abból is kitűnik, hogy a fialak nem volt az oszlop tengelyébe illeszthető. Ezeket a bajokat már segíteni nem lehet.

A mellékalakok méreteit nem tartották szükségesnek felülbírálni, mert azok nagysága a művész belátásától függ, részben pedig már át voltak azelőtt véve. Ezen alakok valamint a Hungária a szoborra erősítését vagyis azok állóképességét a bizottság elég szilárdnak tartja arra nézve, hogy az elemekkel daczoljanak. Az öntés maga is kifogástalannak találattott, valamint a felhasznált ágyúérc anyag.

Az ezen előterjesztés felett megindult eszmecserék közben Salacz Gyula polgármester kifejtte, hogy azon hiányok, melyek a talapzat anyagára s nagyságára vonatkoznak, akkor se lettek volna megváltoztathatók, ha előbb konstátáltak, legfeljebb a szobor felállítását halasztották volna el beláthatatlan időkre vagy éppen lehetlenné tették volna egyáltalában a művészre nézve annak felállítását. A korrekcióm abban áll, hogy amennyiben kevesebb s rosszabb anyag nyujtatott, annak egyenértéke az óvadékkul fennmaradt összegből levonassék.

A bizottság erre elhatározza, hogy az óvadék egyelőre visszatartatik, s a javítható hiányok helyre hozásának arányában fognak részenként kiutaltványoztatni, mely határozatnak végrehajtására a polgármester felhatalmaztatik. Egyben egy albizottság fog választatni szakértőkből, mely magát Zalával a tapasztalt fogatkozások helyrehozása, illetőleg a már helyrehozhatatlannak pénzben való leszámítására nézve érintke-

zésbe tegye, s eljárásáról a szoborbizottságnak időnként jelentést tegyen.

Ezután némely kisebb jelentőségű kifogások és megjegyzések feletti eszmecserék után az ülés berekesztetett.

A földmivelségi miniszter Aradon.

Bethlen András gróf, földmivelségi miniszter, ki a pénzügyi bizottság tárgyalásai miatt előbb Aradra nem jöhetett, mint a kiállítási bizottságot tegnap este Budapestről táviratilag értesítették, szerdán e hó 15-ikén Aradra érkezik a kiállítás megtekintésére. Ezen látogatás miatt a kiállítás elnöksége a tárlat bezárását egy nappal elhalasztotta. A bezárás 16-án délelőtt történik. E napon reggeltől délig már nem a jegyből, de maga a kiállítás igazgatósága fogja a jegyeket árulni s az ez napi jövedelem a kiállítás külső alkalmazottainak jutalmazására fog fordítani. Megvagyunk győződve, hogy a község a bezárási-ünnepélyen való tömeges megjelenése által hozzá fog járulni azok megjutalmazásához, akik hűségesen gondolták és rendben tartották a kiállítást annak egész tartama alatt s hiszszük, hogy ez ezúrl a mondott napon az idejegyek tulajdonosai is megfogják váltani belépő-jegyeiket.

Deputáció a polgármesternél. Tegnap délután 3 órakor egy deputáció jelent meg Salacz Gyula polgármesternél. A küldöttséget Grünwald Ferencz vezette és tagjai voltak: Tedschy Viktor, Marek Samu, Domány József, Avaryffy Ferencz dr., Rozsnyay Mátyás, Tones Ede, Ring Lajos és Reisinger Zsigmond.

Grünwald Ferencz előadta, hogy tegnap reggel bálnulva vették észre, hogy a Szabadságtérről elmaradt a napipiac és az ottani kereskedőknek nagy kár okozott. Ok nem tudnak semmit sem idevágó közgyűlési, sem tanács végzésről, kérdik tehát a polgármestert urat: állandó ez az intézkedés, vagy csak kivétel? Es a város meg akarja-e fosztani a Szabadságtérrel a piacot? Ha ez volna a szándék, kéri a várost, álljon el e szándéktól.

Salacz polgármester feleli, hogy ilyen intézkedésről neki semmi tudomása nincs. Ma a Szabadságtérre járt és ő sem látott ott piacot, de az nem tánt fel neki. Bizonyosan a főkapitány intézte ezt így azért, mert ez időre volt kitűzve a szobor felülvizsgálás a és a nem akarta, hogy ott nagy csoportosulás legyen, ami megtörténhetik, ha a piac ott marad. Ami a dolog lényegét illeti, kinyilatkoztatja, hogy neki is az a véleménye, hogy a piac a Szabadságtérre maradjon, mert elvitelével sokaknak kárt okoznánk, a nélkül, hogy valakinek valami hasznát tennénk. E meggyőződése mellett ha kell, harcolni is fog. Igérte, hogy mártól kezdve intézkedni fog, hogy a piacot ismét a Szabadságtérre tartassanak.

Ring Lajos figyelmezteti a polgármestert, hogy a főkapitány áthelyezte a baromfi-piacot a Szabadságtérre a Tököl-térre. Ennek értelme nincs, mert azok az ártatlan csirke, mit sem ártanak a szobornak, ellenben az áthelyezés kelemetlenséget okoz a bevásárlóknak, mert míg egyik szükségletüket a Szabadságtéren szerzik be, addig a másikért át kell menniük a Tököl-térre, holott a két vásárlást egyszerre elvégezhetnék. Kéri a polgármestert, hogy a baromfi-piac visszahelyezésére nézve is intézkedjék.

Salacz polgármester feleli, hogy ez a főkapitány intézkedése volt és ő ezt így egyszerűen meg nem változtathatja. Azonban azt a tanácsot adja a deputáció tagjainak, hogy nyujtsanak be hozzá aláírásukkal ellátott kérvényt s akkor majd intézkedik.

Erre a deputáció eltávozott.

Magunk is utána néztünk a piac eltávolításának, ami nagy reméletet okozott a szabadságtéri háztulajdonosoknál és kereskedőknél, akik azt hitték, hogy így brevi manu veszik el tőlük azt, amiért virilitásunk oly régóta küzdenek.

Utánjárásunknak az lett az eredménye, hogy a rendeletet a piac eltávolítására még a szoborleplezők és a tribün ott állásának idejére bocsátották ki, de mert a főkapitány jelenleg szüretben van, a rendeletet elfelajtották visszavonni.

Ez volt a piac története.

Aradmegyei utalag költségvetése. A megyei köztgazgatási bizottság tegnap összeállította a megye 1891. és 1892. évi költségvetését 187,476 frt bevétellel és ugyanannyi kiadással. A költségvetés mártól fogva ki lesz téve a megyeházán egész október 27-ig s a megyei közgyűlés október 28-án újból fogja tárgyalni azt.

Aradváros októberi közgyűlése. Folytatódagok sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1890. évi október 15-én délután 4 órakor tartandó rendes közgyűlésben tárgyalás alá veendő úgydaraboknak. 27. A tanács jelentése a folyó évi szeptember hónapban elő- és leirt állami adók után esedékes községi adók leírása iránt. 28. U. a. az aradi légszesszivilizációs társulat által a város tulajdonát képező részvények közül kisorsolt 2 részvény után befolyandó összeg hovatérítése tárgyában. 29. U. a. Limbeck János által emelt új épület közszégi adómentessége tárgyában. 30. A gazdasági szék jelentése a postarét bérbeadás iránt tartott árverés eredményéről. 31. A tanács jelentése a honvédség részére tervezett barak építése tárgyában. Aradon, 1890. október 13-án. Kiadta: Institutris Kálmán, főjegyző.

A budapesti áru- és értéktörzsde hivatalos árjegyzései október 12-én.

Államodás	Utolsó árfolyam		Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam		Utolsó árfolyam	Utolsó árfolyam	
	pénz	áru		pénz	áru		pénz	áru
100 M. lezártított és pénzváltóbank	114 90	115 20	500 Tisza vidéki vasút	335 50	340 50	Záloglevelek		
M. kir. aranyárak adom. 4%	100 50	100 50	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 5%	101	101 50
M. kir. papírárak	99 20	99 50	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 4%	101	101 50
M. 1876. kel. v. áll. kötv. ar. 5%	110	111	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 3%	101	101 50
M. 1889. adó. m. k. áll. v. k. a. 4%	112 23	113	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 2%	101	101 50
M. 1889. 4. ad. á. v. k. e. v.	97 25	97 75	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 1%	101	101 50
M. kir. nyerem. kölcsön 100 frt	137	138	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,5%	101	101 50
M. kir. föld tm. borváltó	127	128	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,2%	101	101 50
M. kir. föld tm. borváltó	127	128	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,1%	101	101 50
M. kir. föld tm. borváltó	127	128	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,05%	101	101 50
M. kir. föld tm. borváltó	127	128	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,02%	101	101 50
M. kir. föld tm. borváltó	127	128	1000 Osztrák-magyar bank	347	352	M. földhitelint. papír érték 0,01%	101	101 50

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.						Aradról-Temesvárra és vissza.						Aradról-Gurahoncra és vissza.					
Állomások	Személy-vonat	Gyorsv.	Személy-vonat	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Vegyes-vonat	Vegyes-vonat	Személy-vonat	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.
Arad indul	2.10 d. u.	7.45 reg.	9.05 este	6.48 reg.	5.22 d. u.	Arad indul	1.41 reg.	12.22 d. u.	9.10 e.	Temesvár indul	5.25 este	12.53 d. u.	5.30 r.	Budapest ind.	8.15 d. e.	4.0 este	—
Kurtica	12.37	8.10	9.36	7.25	6.03 este	Uj-Arad	7.9	12.14	9.22	Uj-Arad	6.37	1.59	6.17	Gurahonc ind.	4.40 d. u.	6.0 reg.	8.0 reg.
Csaba	1.54	9.14	11.05 éjjel	8.51 d. e.	7.31	Végcsig	7.38	12.37	10.41	Órmezőfalu	7.04	2.26	6.35	Almás-Aleš	4.39	3.41	12.38
Szolnok	4.47	11.51	2.25 reg.	8.51 d. e.	7.31	Órmezőfalu	7.38	12.37	10.41	Uj-Temesvár	7.25	2.43	6.51	Boross-B.	5.16	4.16	1.43
Budapest érkezik	7.45 este	1.55 d. u.	5.50	8.51 d. e.	7.31	Órmezőfalu	7.38	12.37	10.41	Uj-Arad	7.59	3.16	7.09	Boross-B.	5.35	4.34	1.52
Bécs d. v. t.	6.05 reg.	7.00 este	1.40 d. u.	—	—	Temesvár érkezik	9.08	2.53	10.58	Arad érkezik	8.15	3.30	7.23	Boross-B.	5.46	4.44	2.00

Hirdetés.

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. minister 53550. 54435. 54791 és 54818 1890. számok alatt kiadott rendeletei nyomán közhírre tetetik, hogy a szász kir. kormány hatóság megengedte, miszerint a közbauai sertés vesztéglőben 10 napon át felügyelet alatt szabályszerű származásu és egészségi bizonyítvánnyal ellátott élő sertések Magyarországból a bodenbach-tetscheini és zítai határszéli belpók állomásokon át, az illetékes hatósági állatorvos által történt megvizsgálattal után a lipcei vágóhidra bevitessenek.

után megengedte. Az oppelni kir. kormányelnök szintén megengedte, hogy Ausztria-Magyarországból származó sertések Bielitz-Bialáról és Kőbányáról a berlini közvágóhidra a szabályszerű felügyelgetat után bevitethessenek. A morvaországi cs. és kir. helytartóság a haszonállatoknak (okor, bika, tehén, tinó, juh és kecske) Magyarországból Morvaországba való bevitelét eltiltotta. A levágásra szánt állatok ellenben okor, bika, tehén és juh. szabályszerűen kiállított marha-levelekkel a brünni és ölmützi vágómarha vásárra vasuton bevitethők.

E szerint tehát a Magyarországból Morvaországba bevitt vágómarhák — más mit levágás céljaira való eladása, ugyszintén tiltva van ilyen állatoknak más helyre avagy legelőre hajtása.

Aradon, 1890. szeptember 27-én.

A városi tanács.

!Október 6-ki ünnepélyről!

a vendégek számára berendezett ágyakat, melyek visszamaradtak, meglepő

olcsó árban kaphatók!

1200 darab lepedő,
600 darab pokrócz,
600 darab szalmazsák.

1 darab vászon lepedő toldás nélkül 95 kr.
1 darab pokrócz bordúrral 1 frt 15 kr.
" " Sottis 1 frt 55 kr.
" " szalmazsák elegendő nagy 52 kr., az ágynemű-üzletben!

Andrássy-tér 25. szám,
ÜRMÉNYI TÓBIÁSNÁL.

Kerestetik

egy bécsi férfinagytól által, készítményeinek Aradon felállítandó fióküzletében való eladásába, egy ügyes kereskedelmi képviselő.

Ezen képviselőnek az eladásban különös jártassággal kell bírnia és a szükséges óvadék lefizetésére képesnek lennie.

Az ezen állás iránti ajánlatokat kérjük M. F. betűk alatt Bécsbe intézni: an die Annoncen-Expedition M. Dukas in Wien, I., Wollzeile 6. 699-1-2

734 | 1890. 698-1-3

Árverési hirdetmény.

Melynek fogva alólirott közbirtokossági megbízott részéről ezennel közhírre tetetik, hogy a vadászati határban ugynevezett Nagyszéki legelőn levő cser, kőrté, gyertyán és tölgyfa 1890. évi október hó 27-én d. e. 9 óraker és következő napjain kespézniz fizetése mellett el fog adatni.

Az árverési feltételek addig is az alólirott-nál bármikor megtekinthetők.

Simonyifalván 1890. évi október hó 10-én.

Páll Pál,
jegyző, mint a közbirtokosság megbízottja.

Hirdetmény.

Az 1891. évi egyenes adó kivétési munkálatok foganatba veendő lévén, felhivatik Arad szab. kir. város lakossága, miszerint az adóköteles egyének és tárgyak összerésására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomása szerint feleljen, mert ki az összeiró közegeket valótlan bemonásokkal tévúra vezetvi, vagy munkájokban bármimódon akadályozza, az 1885. évi XLIV. t. c. 10. §-a értelmében 1-50 frting terjedhető bírsággal lesz sújtandó.

Felhívatik továbbá a város közönsége, miszerint az adóköteles alapjául szolgáló vallomási iveket, melyek ingyen, vétbizonyítvány mellett az adóügyi osztályban vehetők át, az alább kitöltött határidők alatt, a polgármester megbízásából, Kiliényi János adóügyi alszámvevőnél, a saját érdekében beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbérvédelmi vallomások az 1890. évfolyamán keletkezett új házakra vonatkozólag az állami vagy községi, vagy állami és községi adómentes lakrészek külön feltüntetése mellett f. évi november 15-ig.

A kereseti adó III. osztálya alá tartozó és az 1890. évfolyamán keletkezett üzletek, kereskedések, vállalatok, iparok vagy más előre nem tudható jövedelmű haszonhajtó foglalkozások jövedelmeire vonatkozó vallomások f. évi november 15-ig.

A kereseti adó IV. osztálya alá tartozó meghatározott évi vagy havi fizetést élvezők évi vagy havi illetményeikre vonatkozó vallomásaikat, — továbbá a tőkekamat-adó tárgyat képező kamat- vagy életjáradékra vonatkozó vallomásokat folyó év november 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdadó kiszámításánál levonandó ingatlanokra betáblázott és a folyó évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó vallomásokot folyó évi december 15-ig.

Az eb-adora vonatkozó vallomásokot 1890. évi januárius hó 8-ig.

A nyilvános zámadásra kötelezett vállalatok és egyletek jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1891. évi februárius 28-ig.

A fent érintett vallomások pontos beadása a felek érdekében lévén, megjegyeztetik, miszerint a házbérvadó és III. osztályu kereseti adó az 1891. és 1892. évekre fog ezuttal megállapítatni, továbbá, hogy az adóterheknek az adóköteles jövedelmeknek a kincstár megkiszárása céljából való eltitkolása az 1883. XLIV. t. c. 100. §-a értelmében 1 frting 500 frting terjedhető bírsággal von maga után.

Arad szab. kir. város tanácsának 1890. szeptember 27-én tartott üléséből.

A városi tanács.